

zacht krijt, dat bijna overal vuursteenhoudend is, kan men waarnemen in de dalen van Geul, Gulp, Eyserbeek en bij Eysden.

Plaatselijk is het zeer zuiver en wit. Het ijzergehalte komt soms niet boven 0.04%. Deze kalksteen kan dan gebruikt worden voor witglasfabricage.

In de dieper gelegen zônes bestaat het uit geelachtig vette mergel. Deze wordt bij Vylen ontgonnen voor cementfabricage.

Mogelijk kunnen echter elders betere en economischer te verwerken grondstoffen voor eemelfabricage gevonden worden. Onderzoekingen daaromtrent zijn in gang en zullen binnen niet te langen tijd gepubliceerd worden. Lukt het om van Limburgsche grondstoffen een goede eement te fabriceren, dan kan ook deze industrie een goede toekomst tegemoet gaan, mogelijk zelfs een betere dan de kalkindustrie.

Uit het voren medegedeelde blijkt, dat in Zuid-Limburg een groote voorraad materiaal aanwezig is, die bij ontginning een bloeiende kalkindustrie kan in het leven roepen. De slechte verkeerswegen zijn echter oorzaak, dat deze industrie alleen bij de thans abnormaal hooge prijzen met winst werken kan. Moge hierin in de toekomst verbetering komen, opdat ook in dezen industrietak vele nijveren een ruim stuk brood verdienen kunnen.

Zanden.

Beoosten de storing van Heerlerheide, die ongeveer verloopt van den tweesprong der wegen Heerlen—Sittard en Heerlen—Brunssum en zich vandaar voortzet in de richting der Kerk van Heerlerheide, komen mioceene zanden voor van groote zuiverheid, geschikt voor kristalglasfabricage.

Zij kunnen met de beste soorten uit het buitenland concurreeren, daar waar zij geheel glimmervrij voorkomen. Dit is o.a. het geval ten Oosten

van Heerlerheide. Het aldaar gewonnen glimmervrije zand heeft een kiezelzuurgehalte van 99.81%, geen calciumoxyde en een ijzeroxydegehalte van 0.03%. De beste uit het buitenland betrokken soort n.m.l. die van Hohenbocha in Saksen heeft een kiezelzuurgehalte van 99.71%, 0.0037% calciumoxyde en 0.0139% ijzeroxyde.

Beide zijn dus volkomen gelijkwaardig. Plaatselijk bevat echter het hier voorkomende zand een weinig glimmer, waardoor de kwaliteit iets daalt.

Behalve zanden voor glasfabricage komen ook zanden voor, welke geschikt zijn als vormzand. Deze vindt men in het onder- en bovenOligoceen en in het onder-Senone Hervien. Voor plaatsaanduidingen moet men de verschenen geologische kaarten van Dr. W. C. Klein en Uhlenbroek raadplegen.

De Voorzitter sprak tot Dr. Reinhold een dankwoord en sloot hierna de welgeslaagde vergadering.

Aanwinsten voor de Boekerij.

Gezelle Caesar. — Uit het leven der Dieren; L. J. Veen, Amsterdam. (Jos. Cremers).

Vogels Is., S. J. — Vraagstukken der Zielkunde. De Mensch als zinnelijk wezen, door Is. Vogels, S. J., Professor der Wijsbegeerte te Oudenbosch; Amsterdam, C. L. van Langenhuysen, 1898. (Jos. Cremers).

Haans A. J., S. J. — Blind toeval of doelmatigheid in de Plantenwereld, door A. J. Haans, S. J. Uitgave van C. N. Teulings, 's-Hertogenbosch, 1907. (Jos. Cremers).

Officieel.

Nieuwe leden van het N.-H. G.: Urlings, onderwijzer, te Vaals; René Bosch te Scharn, Heer; Alex. Pagnier, Maastricht, Bourgognestr. 21.

Het woud der verschrikking.

Lezer, hebt gij in geïllustreerde tijdschriften wel eens afbeeldingen gezien van wouden binnen de gevechtslinies van den positieoorlog aan het Westfront?

En hebt gij in de couranten wel eens beschrijvingen gelezen hoe zoo'n woud togetakeld en vernield werd na een tweedaagsch trommelvuur uit snelvuurgeschut van allerlei kalibers? Hebt gij u toen een idee kunnen vormen hoe geweldig de verwoesting was? Laat mij U eens even in zulk een streek der verdoeming brengen en U trachten te schilderen wat ik gezien heb.

Ik kende dat bosch vele jaren. Dikwijls ben ik er in geweest „met kijker en bus". Ik heb daar in het dichte kreupelhout, in den wirwar van braamstruiken, eglantieren en slaghout, waar torenhooge, oude woudreuzen opreizen, sommige omgroeid door dikke vacht van leerachtige klimopbladen, zoo heel veel moois gezien en gevonden. Daar wist ik de schuilnesten van tal van vogels, daar kende ik de speelplaatsen der grauwbrownie woudkonijntjes, en aan de waterloopjes en den eenzamen vijver bij de larksen wist ik de meest gezochte drink- en badplaatsen.

En dat alles heb ik teruggezien als een in-droevige ruïne! Het kreupelhout, de rimboe van takken en gedoornde lianen bestond niet meer. 't Was weg, eenvoudig weg! Ik weet niet eens waar 't gebleven is. En daar lagen al die prachtboomen, reuzenexemplaren, eeuwen oud, tegen den grond. Zij lagen in alle richtingen, ontzettend groot en zwaar, tegen de hellingen, over de beken, angstig om te zien, zwaar geschorste eiken, grijsgladde beuken, roode pijnen, wit en olijfgroen beplekte platanen.

Wat is zoo'n boom enorm, wanneer hij terneerligt! En overal takken, spaanders, reuzengaten in den leemigen grond. Geen doorkomen aan! Men wringt zich door den chaos, klautert, glijdt uit! En het is zoo vreemd om mij heen, zoo alles anders: men herkent geen enkel punt, de horizon is veranderd, een chaos van stervend hout, verscheurde klimop alom, en een doordringende, scherpe geur vervult de lucht.

En een akelige stilte heerscht daar alom. Geen vogel laat zich zien noch hooren, geen wezel, geen konijn schiet door 't onderhout. Niets schijnt daar meer te bewegen; 't is of alle leven daar verdwenen is.

Ook aan den stillen vijver is het zoo vreemd. Het riet ten deele geknakt met uitpluizende wuifpluimen, het water troebel en vuil, alsof de afloopen verstopt zijn.

Din, plotseling duiken in dien chaos tusschen de reuzenstammen vlugge, ranke gestalten op in khakiuniformen. Breedgerande vilthoeden beschaduen de gezichten, nu eens zichtbaar dan weer verdwenen. Kijk daar staat er een op een zwaren langen boom tegen de steile helling: hij beweegt beide armen, in de rechterhand een halsdoek. Hij wisselt signalen met een onzichtbaren waarnemer. Een paar korte fluitseinen klinken. Wie zijn het? Canadeezen? Australiërs? Och neen, lezer, ik zal het U zeggen. Het is geen fantasie, geen bedenkfel van mijzelf! (het was de zuivere waarheid). Ik ben niet per vlieg-machine naar 't Argonnen-woud geweest: Wat ik U beschreef was het gruwelijke beeld van het prachtige, oude Terworm, terwille van den mammon neergehakt en verwoest, en die Canadeezen waren niets dan Padvinders, die een sluipoefening hielden.

Heerlen-Welten.

D. F.